

MÖRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politeisni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. V. Évf.

Márkiseveci, 1926. október 17.

Broj 42. Szám.

Pred petnájszet létmi.

Pred petnájszet létmi szmo mi escse szebé za vögre imenüvali, dnesz szmo pa 'ze tak lojalni jugoszloveni, kak szmo té lojalni vögri bilí. Nász vézejo nase materé-zemlé grüde, nas prelübleni dom, zrák nasega rodjenyá meszta, nikak pa nê szoldacske meje i politicsne granice. Nam mér, lübézen i szlobodo, pravico i ednákoprávoszt terbê, té szmo zadovolni, lübeznívi, bi nász moglo szram bidti, csi bi escse i pri táksi vugodnosztaj nelojalni vüpalí posztáti.

'Zalosztno sze pa moremo szpomenóti od tisztí pretecseni szedem lét, kí szmo je mogli pre'zivetí od zaszédbe, vu steri szmo vedno naocsi meli vrzeno „nelojálnoszt“, „prôtidr'závoszt“ „nezavüpnoszt“ i „magyaronsztvo“. Te'zka bremena, steri nâszhaj escse i dnesz obcsütno moremo nosztí, koga nebi szpominale na vsze one ocsítke? I odracsúnavsi té te'zke bremeni, od steri sze tak nalehci resiti vecs nemo mogli, nász vu tom szamo edno trôsta, ali neolehkti nikak, da je tó nê tesznó vzéta dr'záva zakrivíla, nego politicsna gonja, bükratizem i nacionalna mr'znja i pretiranoszt do sovinizma nisterni lüdi. Vsze ló pa záto, ár szmo mi Prekmurci odpádniki tiszte vogrszke dr'záve, stero szo posztavíli szlovenszki voditelje za véksega krivca bojne i za lüdi 'zerce, kak pa liszto Ausztriszko politiko, pod stero szo oni prvlé pripadnoli i pod sterim ravnyom sze je szlovenszti tak — po nyi gusi — szlabo godílo.

Potomtoga — vszegavécs — nász szamo z-radosztjov oblejé glász zblízanya, kí obsztojí z-prijátelszke pogodbe, nase dr'záve vogrszke, ár szmo mocsne ve- e vu tom, ka tó prineszé tündi i anász prihod fakticsne konszodácije, mér, lübézen, pravico i ednákoprávoszt.

Pred petnájszetmi létmi bi belo tó zblízanye, pise edem budapestanszki liszt. Isztino má piszec, gda szi tak miszli. Szamo ka csi bi tó on pred petnájszetimi létmi piszao, bi nyemi man biló, tisztoga, kí bi nyevove recsí naszledüvao bi ga nê biló. Tá nê veleagrâce, nê mag-

náte i nê trdoga sinyeka habsbur'zánom prilízavajócse hercege l hercegprimáse trbê, kak szo bilí pred petnájszetimi létmi, nego bi trbelo tá csloveka na petáj, kak je büo Kosuth Lajos i nyega naszledníki, kí szo znali zarazmeti ka znamenüje vögrom habsburszki járem, i kakse znamenitoszti je v cslovecem 'zivlényi szloboda. Csi bi 'ze pred petnájszetimi létmi, ka je 'ze tündi prekeszno biló, szklenoli vogrszki veleagráci z Szrbijov posteno carinszko pogodbo, z sterov bi nyé polszkim pridelkom szlobodno pôt dáli i z ednim hrbet pokázali Habsburg dinasztíji, té bi polodelci i delavszki národ nê prelejávao telko krví i sztradao escse i vezdaj zavolo nyé.

Az új csehszlovák kormány még e héten megalakul.

Minden remény meg van arra, hogy Svehla volt miniszterelnökkel az élén még ezen a héten megalakul az új parlamentáris kormány. Svehla kedden délben Nagytapolcsányban utazott, hogy jelentést tegyen Masaryk köztársasági elnöknek eddigi tárgyalásai eredményéről.

A kormány megalakulásának utolsó nehézsége is elhárult ezáltal, hogy a szlovák néppárt Pozsonyból táviratilag értesítette Svehlát, hogy kész belépni a kormányba, ha ígéretet kap a szlovák probléma sürgős megoldására. Eddig a szlovák néppárt

Szoros gazdasági együttműködés készül Németország és Szovjetország között.

A Daily Telegraph külpolitikai tudósítójának értesülése szerint a legutóbbi német-angol ipari konferencia bizonyos tekintetben döntő politikai jelentőségű. A németek külpolitikai és kereskedelmi okokra hivatkozva közölték az angol ipar képviselőivel, hogy Németország gazdasági téren a legszorosabb együttműködésre készül Szovjetországgal. Ennek az együttműködésnek érdekében Németország már rövidesen tizenötmillió angol font hitelt folyosít Szovjetországnak és a németek szeretnék, ha e kölcsönért Anglia is vállalná a garanciát.

Ka sze je pa ne zgódiło pred petnájszetimi létmi, tó vezdásnyo blízanye, prijátelszko pogodbo mi z-nasega Prekmurszko-ga sztálicsa témbole pozdrávlamo, ár szo vervanya, da sztem pride tündi i k nam tisztí prijátelszki csút, steri dosztája vszákoga blíznyega, i tak tündi i nász more, kak sze je v zádnym vrëmeni 'ze v máloj meri, zvün veliki bremen szka'zúvao. Sztém naj bôde dokumentërano, da szlovansztvo i sürsa vogrszka jávoszt szo nigda ednake 'zelje mēla vu sterom bi sze 'ze te mogle szporazumeti i tó szo tiszta 'zelja, vu sterom szo sze vezdaj zjedínile i kí szo tündi nász Prekmurcov 'zelënya: prijátelsztvo i szloboda.

azon az állásponton volt, hogy a kormánybelépés kérdésében nem határozhat addig, amíg Hlinka visszatér Amerikából és ennek az álláspontnak a feladása most siettetí a kormányválság megoldását. Az aktív német pártok is belépnek az új kormányba, úgy hogy a Cserny-féle hivatalnokkormány még e héten lemond és nyomban megalakul az új Svehla-kormány.

A Narodny list értesülése szerint Benes külügyminiszter távolléte alatt Svehla miniszterelnök maga fogja vezetni a külügyminisztériumot is.

Ehhez természetesen feltétlenül szükséges, hogy Anglia és Oroszország kereskedelmi téren kibéküljenek és a két állam között létrejöjjön a normális gazdasági viszony.

A Daily Telegh szerint a német nagyiparnak egyáltalában nem szándéka olyan európai gazdasági unió meg alakítása, amelyek éle kifejezetten az Amerikai Egyesül-Államok ellen irányulna.

Terjessze és olvassa a
MÖRSZKA KRAJINÁT

Je vsze mogócsse?!

Z politikov nebrigajócsi urádnik je lëko szamo národi na haszek. Vszi tisztí urádniki, kí sze za politiko prevecs ekszponërajo i kí szo pred národom kak táksi poznáni, pred národom zgübijó renumo, ár szo mislënya nê ednáka, sze navszkri'z nájdejo.

Zvedili szmo, ka sze z-politicsne manövre premesztiti namenyáva, procs z-nasega Prëkmurja, dr'závni 'zivnozdravnik g. dr. Zemlič. Na nyegovo meszto pa naj bi prisëo edem drügi 'zivnozdravnik, kí je — kak szmo z-demokrátске sztrani zvedli — veliki demokrátски agitátor. Odlocsno protestëramo prôti tomi, ka bi nam vzéli ednoga rédnoga urádnika i ka vecs sztrokovnyáka, kí szi je szvojo sztroko posztavo za prvo i sze z politikov nebriga, na nyega meszto bi nam pa lifralí politicsne ekszponente i ne sztrokovnyáke. Csi sze escse i vezdaj, po zaszédbi oszmom leti delajo táksi politicsni manövri, ali bôdemo escse mi krivci csi nezadovolnoszt lüdsztva nárácsa?!

Da je stagnácija pri nasoj 'zivnorëji prenëhala, ka sze v lëpoj meri razvíja, tó szamo nasim veterinárom i ekonomí mámo zahválíti, kí neobtrüdeno priszkocsíjo na pomócs kmétszti escse i te gda szo z urádnim delom preobtercseni. I csi sze na meszto táksi urádnikov, kí szo vrëli za vérsztveni blagor, vrëli politicsni ekszponenti bôdo lifralí, ali bôde tó lüdsztvi ali dr'závi na haszek? Pa szo té Prëkmurci krívi, csi sze propaganda dela za prikapsítev k horvatskoj uprávi. Ali tó i tákse delo je nê zadosztna propaganda?

Solszka oblászt szi prevecs domisláva, gda na prító'zbo edne malenkosztne oszebe za vecs miszli kak pa evangelicsanszko cërkvëno autonomíjo. Kí szo v tom obcsütno 'zaljeni nescsejo vezdaj protestëratí, nego tündi i oni dájo tanács, da bi namesztno biló prestudëratí prvlé tiszte predpisze, na stëre sze bazira cërkvëna autonomíja i v stero sze vszegati nemre, kak pa tákse lève sztopáje narédi oblászt, v rásenyé obcsütnosztí.

'Zeleszniska upráva, kak je viditi nevë kakse vagone lëko dá sztrankam na razpolago i tak sztroske, vrëmena zamüdek tündi obcsütno skodo narédi. Zádnycs je naproszo edem trgovec vagon za jaboka. Dôbo je na réden termin, vendar pa nê nasega nego cseski vagon vu steroga sze neszmë nakládati. Ár je drügoga nê biló, je mogao v toga nalágati, vendar pa na drügi dén v drügi vagon prekládati. Sto je krivec tem sztroskom, vrëmena zmüdjenyé i eventualnoj odszkodnini za volo ednoga dnéva zamüdjenyé, csi jáboka drügi trgovec ne prevzeme i csi sze jáboka, zavolo szem i tá lücsanya szkvárijo.

Robič professor bucsuzója.

Az itteni magyarság körében könnyen érthető és kellemes feltűnést keltett az a Morszka Krajina mult heti számában közzétett pár sornyi, magyarul megírt bucsuzó, amelyet Dr. Robič Miksa a Ljubljanába áthelyezett reál-gymnásiumi tanár murska-sobotai magyar ismerőseinek és jóbarátainak Isten hozzádot mondott. Szomoruan jellemző tünete jelenlegi viszonyainknak, hogy ez az egyébként egészen jelentéktelen udvariassági aktus feltűnést, sőt kellemes feltűnést keltett és kiváncsodik a vendvidéki magyarság életének szürke mindennapiságából. A szlovén Robič tanár magyar bucsuzója és a hatás amit kiváltott, megszívlelendő tanulságokat rejt magában — szlovén testvéreink részére.

Az országhatárok megváltozása óta több mint hét év telt el. E hosszú idő óta Dr. Robič újságban megjelent magyar nyelvű bucsuja az első nyilvános hang, mely a megértésnek a megbecsülésnek hangja.

Ismételjük, hogy alapján véve jelentéktelen dolog de nálunk mégis eseményszámba megy. "Az emberi haladásnak azok a kiválóságai akik mostanában Pán-Europa hatalmas eszméjének megvalósításán dolgoznak, bizonyára megmosolyognák az esetet, de keserűvé válik ez a mosoly ha ráeszmélnek, hogy mekkora út van még az általuk kitűzött cél eléréséig, ha akad a világnak olyan zúga ahol örülni kell annak, hogy egy szlovén tanár magyarul bucsuzik — a magyaroktól.

Ide került szláv testvéreinknek tulzó sovínismustól fűtött az az része, mely az absolut nyugodtan viselkedő magyarságnak pusztá létét és provocationak

veszi, mely a magyarnyelv használata ellen még a teljesen magán jellegű intézményekben is tiltakozik, amely a hangversenyek ártatlan magyar számát is eltiltja, olyan nehéz atmoszférát teremtett itt, mely féltékeny ellen-szenvvel vesz körül mindent ami magyar. Ebben a teljesen indokolatlan légkörben pusztultak el a magyar felírások, ebben akarták végleg elnémitani a magyar szót, a magyar dalt és elgáncsolni még a magyar táncot is! Kegyelmet a magyar beszéd és írás csak az itt minden kérdést uráló politikában kapott, ebben is csak mint a tőlünk távol álló hatalmi célok megvalósításának kortes eszköze. Mindenütt másutt vörös posztó a magyarság és a magyar szó. Hogy mindezek dacára mi mégis magyarul beszélünk és énekelünk s hogy szláv testvéreink egy-másik, kisebbik részével együtt alkalomadtán vigan ropjuk a csárdást, ez korántsem a sovínisták tolrantiáját jelenti, hanem a megváltoztat hatatlanba való kelletlen belenyugvást. De jelenti egyuttal a vörös posztó állandósulását is, mely kevésbbé türelmes testvéreinket szünet nélkül izgatja.

Ez az izgulás pedig egy cseppet sem használ a szlovén ügynek. A csak hét év óta itt lakó sovínisták a maguk rövidlátásával nem veszik észre, hogy nationalistá mohóságukkal és türelmetlenségükkel a saját eszméjüknek ártanak legtöbbit, az új helyzet népszerűsítése ellen vétenek leginkább. Mert sok száz éves traditiokat még szeretettel, a honszerzés művészetének na-

gyobb és tökéletesebb rutinjával sem lehet hét év alatt elhomályosítani, még kevésbbé meg nem értéssel s e traditiok kiméletlen üldözésével. Ezt különben szlovén testvéreink tudhatják legjobban kik nemzeti életüket Ausztriában minden nyomás dacára szinte száz százalék erejéig kiélhették, nyelvüket és kulturájukat zavartalanul ápolták és fejlettették, joggal és büszkén hivatkoznak megtartott nemzeti öntudatukra, mit veszik hát zokon ezt a magyarságnak, amellyel soha a legcsekélyebb ellentétük nem volt?!

Robič szl. nemzetiségű, szlovén anyanyelvű, szlovén tanár és természetszerűleg nem magyar érzelmű ember. Sőt a politikában is a szélső sovínizmus pártjaihoz tartozik. Nem foghatják tehát rá, hogy „magyarón”. Ennek dacára nem tartotta hazafiatlannak, hogy magyar ismerőseitől magyarul bucsuzik el s amidőn ezt nyilvánosan és hirlapilag tette, csak követendő példát mutatott. Cselekedetének értékéből egy cseppet sem von le az, hogy felesége magyar nő. Ellenkezőleg ez annak bizonyosága, hogy a családi kötelem révén szerzett összeköttetések arról győzték meg, hogy ezzel a magyarsággal szemben nemcsak illő, hanem érdemes is előzékenynek lenni, vele a megértés hangján beszélni. Dr. Robič kellemes emlékeket fog maga után hagyni s magatartásával minden bizonytal értékesebb szolgálatot tett a szlovén ügynek, mint azok akik templomi énekek rosszul sikerült ellenőrzésével akarják azt népszerűsíteni.

Radicsot Dániába hívják.

Radics István szerdán táviratot kapott Dániából, amelynek aláírójaként Böckholn népszövetségi delegátus szerepel. A távirat-

ban Bückholn meghívja Radics Istvánt Dániába. Az érdekes távirat szövege a következő:

— Exelenciád, Dánia vár ön-

re, és kész fogadni. Várjuk üzenetét, hogy mikor érkezik Hamburgba, hogy már oda eléje mehessünk fogadására. Méltóztassék közölni azt is, hogy a miniszter uron kívül, kik lesznek a jugoszláv delegáció tagjai, hogy fogadásukat méltóan előkészíthessük. Reméljük, hogy Exelenciád nem riad vissza attól, hogy a fogadás alkalmával néhány szavas beszédet intézzen Dánia népéhez. Meg fogja ön látni, hogy Radics nevét az északi népek is szeretik.

Radics a meghívást elfogadta és a legközelebbi időben tizennégy napos kivándorlást tesz Dániába, hogy az ottani viszonyokat tanulmányozza.

Vilmos császár nem tér vissza Németországba.

A News Service tudósítója felkereste Vilmos excsászár feleségének nővérét, Hermina Hercegnőt, akitől megkérdezte: mi igaz az ex-császár Németországba való visszatéréséről elterjedt hírekből. Hermina hercegnő a tudósító kérdésére a következőket válaszolta:

— A porosz állam és a porosz uralkodóház közti viszonyt rendező törvény 7-ik paragrafusá Homburgot Vilmos ex-császárnak és családjának ítélte. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az ex-császár haza akar térni Németországba, ellenkezőleg, én úgy tudom, hogy Vilmos ex-császárnak egyáltalán nincs szándékában tartózkodási helyét elhagyni.

A News Service hire Amerikában nagy feltűnést keltett.

Nemzetközi gazdasági konferencia.

A Népszövetség sürgeti a nemzetközizgazdasági konferencia összehívását. Itt nem politikusok, hanem gazdasági szakértők fognak részt venni.

Az első kaland.

(Svéd elbeszélés.)

Irta: L. O.

(Folytatás)

Mintha még nyomasztóbb lett volna ez a magány most, mikor távol volt a birodalmától nem érintkezett alattvalóinak ezreivel, s honfitársainak kis körére volt utalva, akit szenvedhetett ugyan, de nem szeretett, de azért barátságot és bizalmat kellett ugyan mutatni velük szemben. Annál nyomasztóbb volt ez a helyzet most, mikor verőfényes élet pezsgött körülötte.

A király odament az ablakhoz s kinézett. Csöndesen szunnyadt az alkonyatban a San Giusto előtti tér, mely inkább teremhez hasonlított, mint nyílt piacshoz. A kövezet simára volt koptatva, s a teret mindenfelől barokk-paloták szegélyezték. A San Giusto, ez az őrségi kis bazilika éppen szemben feküdt. San Giusto építette a Madonna és gyermeke számára özvegyek filléreiből s koldusok alamizsnáiból.

A lapos főkapu előtt egy koldus ült egy asszonnyal. A szűk melléskátorokból néha egy-egy alak bukkan elő, egyenesen a San Giustoba tartva. Ahogy a főkapu nehéz függönyét félretolták, a király beláthatott a bazilika szegélyes hajójába, s kivehette orgona hangját. Pasquale játszott lehorgasztott fejjel s a fogadalmi tábla ismeretlen, soha nem látott asszonya a háta mögött állt s ezt sugdosta fülébe: Csak játszszál Pasquale, játszszál koldusok és bénák, a sivar szívű leányok és anyókák, meg magad számára, hogy szép álmaid legyenek.

A terem másik ablaksora egy szűk utcára nyílt, melyben a zaj még nem szünt meg. A földszinti boltokban és nyitott műhelyekben még kereskedők és mesteremberek foglalatostkodtak s király nagy érdeklődéssel nézte a munkájukat. Az asztalos lassan csuszta végig gyaluját a deszkán, mintha valami szent kötelességet teljesített volna. Komor arcú ember volt, hatalmas fekete szakállal. Szomszédja, a varga már sokkal élénkebb

természetű volt, harmóniában élt úgy az egész világgal, mint a cipőtalpakkal s szinte öröme telt benne, hogy fején találta a szöveget. Szilén arczának gyér szőrért gyöngén világította meg a szegélyes lámpa s a kalapácsának ritmusa oly meglehetősen hangzott, mint annak a boldog embernek a lépései, ki a vacsorától a hálósobájába kullog.

Legmozgalmasabb volt az élet a szemközti boltban. Elkésett vevők érkeztek, kfknek csak este került egy kis ideje vagy pénze, s kik sokkal biztosabb léptekkel távoztak, mint ahogy jöttek. A boltban kenyér és bor volt kapható. Edzett, barna férfikéz öntötte vörös italt a fonott flaskókba, az asztal mellett pedig egy még fiatal asszony szeldelte a kenyérkarajokat.

A király jó sokáig élvezte ezt a látványt. Nagyon szerette a műhelyeket és a kis boltokat. Már gyermekkorában szívesen öndöngött a komor utcácskákon, melyek munkás szorgalmukkal kereskedelmükkel körülövé-

nyezték a palotát s nagy érdeklődéssel szokta elnézegetni munkája mellett a kis embert. Elfogta a szomorúság, mikor annál az ablaknál saját népének a sanyaru sorsa jutott eszébe, s elgondolta, hogy ezeknek az olaszoknak csupa játék és tréfa a munka, s legpiszkosabb foglalkozást egy hidalgo méltóságával végzik. Az uralkodónak lelkében szinte ájulással növekedett ez az érzés. Eszébe jutottak meg nem valósított tervei, elpazarolt évei, s gondolatokba elmélyedve támasztá meg homlokát a kezével.

A délszaki nyárej leszállt fekete hőségével, hogy kellemes bódultságba ringassa a napi gondoktól elfáradt lelket. Lassanként elnémult a tér s az utca, elhangzottak a léptek, s mint kivehetőbb lett a szökökutat csobogása. Az égen egymásután gyultak ki a csillagok s nemsokára a Gönczöl is megjelent a király feje fölött. Mintha itt egészen más, misztikusabb helyzete lenne, amint észak felé fordítja a rudját.

(Folyt. köv.)

Halt, pardon!

Csernelavszki tüzoltói szo z-velikim glászom kricsali, 26. IX. 1926. v-Mörszkoj Krajini, zakaj je tak 'zmetno csakani szobocski tüzoltov në bilô k-Titánovomi ognji.

Ogen je z-Szobote në mogôcse bilô viditi i csi je tak velka nevola bila, bi lahko ednoga z-biciklinom v-Szoboto poszlali, pa po sztárom tüzoltó szabály rendeleti je du'zna obscina, vu steroj je navola, poszlati előfogata po sprickanco.

Tam je szamo edna hi'za zgorela, v-Szoboti szo pa 'ze stiri naidnok gorele pa Černelavške sprickance në bilô tü viditi.

Pa szo sze glij Sobočki tüzolti tak zoszagali od Černelavszkoga kricsa, ka szo dva cslana hitro kastigali, szamo ka szo sze zmészali z-zapisznikom vu steroj teva dvá cslana szodijo, ka je redár ob 4 v gojčno glászo oega i te je sô Csacsinovits z nyim z trompetov, gda szo 'ze odzvonjili zvonárje v-cerkveni törmaj pa szo tisztü tüdi në vidli ognya, kak bi pa te teva cslana vidla z-gaszilskoga töрма kama jiva z-zapisznikom posilajo.

Csi bi pa tak na prážno velkoj kmici v gojčno ob 4 zacsnola trompetati po Soboti te bi jiva pa zagvüsnó notri zápri, kak vüpata lüdsztvo burkati, csi nancs na to pozváni orgáni za tö névéjo.

Nevémo pa zaká szamo takrat je büo té disciplinszki nasztóp próti tema cslanoma steriva szta në zavolo namárnosztü në vidla ognya, — te nebi gori sztanola.

'Ze vu tom leti je büo ogen v-Szoboti i v nocsi ob 11 vöri je glászo Vreics Anton nocsi sztra'zar pri Lanscsáki da je ogen próti Krogi, (te je Horvátova hüta goréla), i je taki dáni signal. Iz Rakicsana szo szamo 3 gaszilci prisli na lice meszta, brez sprickance, pa je niscsé në büo na odgovornosztü zváni.

Zapiszoik gori vzéti od gasdrüstva i razgláseni v-Mörszkoj Krajini je pa në resznicsen záto, ka je redár ob prvím frtao na 4 prisó k-Lanscsáki ki nyemi je pravo, naj dobro poglédne, ka nede zobsztón váras burkani i ob drügim ob 4, gda je odzvonó i te je taki sô Csacsinovics 'znyim z-trompetov i szta në vidla ognya. Záto proszita teva cslana naj sze zapisznik znova gor zacsné i redár naj navzocsi bode pred v-zapiszniki ime-nüvani cslanami pa në szamo na papéri.

Csi je disciplina, stera tüdi more biti, te naj bô za vsze në szamo za dvá steriva szta gvüsnó tak dobri-va cslana kak ovi.

PRIZADETI.

Glászi—Hirek.

— Z-szeljávaye. Minisztersztvo Sociálne Politike izseljeniski odszek v Beogradu razglása, da nasi državlani, rojeni zvün mej nase dr'zave, ki scsé-jo v Zedinjene Dr'zave Szeverne Amerike potüvati, ne racsúnajo v kvóto

nase dr'zave, temvecs obtézüjejo kvóto dr'zave gde szo sze rodili. Zavolotoga morejo vszi oni nasi dr'zavlani, rojeni v tühinsztvi vlagati prosnje za izszeljeniski pótni liszt v Zedinjene dr'zave Szeverne Amerike.

— Čevljarski, krojaški in šiveljski tečaji v Murški Soboti pri obrtni zadrugi so se vršili čevljarski, krojaški in šiveljski tečaji, tečaji so se vršili v največšem redi. Vsi udeleženci so bili s tečajami jako zadovoljni, ker so pridobili vse novo.

— Vseh strok obrtnikom in pomočnikom. Podpisana obrtna zadruga naznanja da urad za pospeševanje obrti v Ljubljani namerava prirediti knjigovodski tečaj v Murški Soboti, što se šče včiti knjigo vodstva se naj priglasí pri podpisani zadrugi tam dobi vse informacije. Načelstvo.

— Delavci z nase dr'zave nágloma prihájajo iszkat delo v Švájc. Ár szo pa delavne razmere tam në te nájbôgse, zato generálni konzul v Zürichu naznánya, da naj sze niti edem delavec ne trosi tá zavolo dela, szploh pa ne brezi pótni dokumentav, ar na tákse tam tu'zen sors csáka.

— Izzseljevanje v Uruguay. Razneszle szo sze glászi, da obe-csava Uruguayska vlada priszeljencem — poljedelcem velike olajsáve. Nas konzulát v Buenos Airesi je té glászi kak neresznicsne demantirao. Naj sze torej niscse ne dá zapelati po taksi glászi, ár bi büo po szvojem prihódi v Uruguay bridko znorjeni.

— Kní'zevnoszt. Lovski in ribiški zakon. (zak. člen XX. 1883 in XIX. 1888 veljaven v Prekmurju.) Priredil g. Lipovšek, srezki poglavar. Tiskarna Panonija v Gornji Radgoni je izdala in založila to knjigo, ki je za za vse naše pravnike szploh, za prekmurske lovce pa še posebej pomembna. V Prekmurju veljajo še danes skoraj vsi upravni zakoni bivše ogrske dr'zave. Slovenskih izdaj teh zakonov seve ni. Tudi lovskega zakona v slovenski izdaji ni bilo. Vsled tega je vladala v vseh pravniških in lovskih krogih v Prekmurju velika nejasnost glede veljavnih zakonitih predpisov. Temu nedostatku je odpomogel g. G Lipovšek srezki poglavar v Murški Soboti, ki je preskrbel točen slovenski prevod ogrskega lovskega in ribiškega zakona ter tema zakonoma dodjal nekatera važnejša boločila glede nošnje in posesti orožja, glede lovskih kart i. t. d. Dodjani so tudi razni vzorci, zlasti lovske i zakupne pogodbe. Cena knjigi je Din. 22.- s poštnino vred, v knjigarnah pa Din. 20. — Naročila se sprejemajo v Tiskarni Panoniji v Gornji Radgoni.

— Betöréses lopás. Turniščén, f. hó 7-én ebéd után eddig ismeretlen betörő behatolt Reiber Béla szabó mester bezárt lakásába, melynek aljtáját feltör-

te s így bejutott a szobába. — A szekrény felnyitása után meg-lelte az ott levő 1600 dinár kész-pénzt, azt magához vette, levette a falról Reiber 500 dinár értékű ezüst zsebóráját s még egy pár czipőt is magával vive, eltávozott. A csendőrség erélyesen nyomozza a betörőt.

— Gyászmise. A napokban mult egy éve, hogy gróf Zichy Ágost magyar főurat és nagybir-tokost Beltincén eltemették. A grófi család mint az évforduló alkalmából gyászmiséket tartatott a kegyuri templomokban, Beltin-cén és Turniščén.

— Kivándorlás Uruguay-ba. Azon hírek terjedtek el, hogy uruguay-i kormány nagy enged-ményeket ad földmives beván-dorlóknak. SHS követségünk Bu-enosz Airesben ezt a hirt meg-cáfolja. Azért tehát senki nehagy-ja magát félrevezetni az ily hi-rekkel, Uruguay-ba érkeztekör keserű csalódás éri.

— Szülőknek! Mivel 21 évig viselt állásomtól, kenyeremtől ártatlanul (a határeltolása miatt) megfosztattam és ennek egyenértékű ellenértéké-ként ha-vi 29 Bin. 75 para megszolgált nyug-dijban részesülök, bár fáj ezen ég-be-kiáltó inhumánosság és igazságtalan-ság, mégis fenkött fejjel, a legcseké-lyebb szegényérzet nélkül kérem a t. Szülőket, akik fi- vagy leánygyerme-keiket hegedülésben, éneklésben vi-vásban lovagolásban vagy bármely más tárgyban (számtan, algebra, fizi-ka kémia, mérés-tan, csillagásztan, stb.) magyar esetleg német nyelven instruáltatni kívánják, avagy bárki bármely más teendővel, — hacsak ideig-óráig óhajt megbízni (könyvelés-levelezés-, záró számadások-, üzlet vezetés-, vagy akár zongorahangolás-sal) sziveskedjen hozzám fordulni, amíg a nyugdíjúgyek nálunk is kel-lően rendezve nem lesznek. Cimen megtudható Nemes áttatorvosnál M. Sobotán.

Mali oglasi.
KROJAČI in ŠIVILJE!
Kroje (muštre) po najnovější modi in po poljubnih slikah izdeluje in raz-pošilja za dame, gospode in otroke KNAFELJ ALOJZIJ strokovni učitelj za krojaštvo Ljubljana, Križev-niška ulica 2.

K I N O

v MURSKI SOBOTI

V NEDELJO. 17. oktobra
popoldne ob 3. zvečer ob 8 uri

Djavelica

Komediya u 6 čin.

U glavnoj ulozi:
ROD LAROQUE,
BEBE DAIELS.

VSTOPNINA: Gornje lože
12 Din., spodnje lože 10 Din.,
in II. prostor 5 Dinarjev.

Lastnik kina
GUSTAV DITTRICH.

Tr'ztvo. Kereskedelem.
Blágo — Áru.

LJUBLJANA okt. 15.

» » Psenica—Buza Din.	270—
» » 'Zito—Rozs »	215—
» » Ovesz—Zab »	155—
» » Kukorica »	168—
» » Proszó—Köles »	200—
» » Hajdina »	255—
» » Szenó—Széna »	75—90
» » Graj—Bab csres. »	140—250
» » zmésan—vegyes bab »	100—
» » Krumpli »	90—
» » Len. sz.—Lenmag »	370—380
» » Det. sz.—Lóherm. »	2100—2500

BENKO: okt. 15.

1 kg.	III.	II.	I. prima
Bikóv. Bika	6—	7—	8— 8-25
Telice Úszó	5—	6—	7— 7-50
Kravez Tehén	1-50	3—	5— 6—
Teoci Borju			7— 8-50
Szinyé—Sertés			14— 15—
Mászt I-a—Zsirl-a.			22— 30—
Zmócsaj—Vaj			30—
Spé—Szalona			25—
Belice—Tojás 1 drb.			1—

Pénezi — Pénz.

1 Dollár	= D.	56-52
100 Kor. Budapest	= »	10—
1 Schil. Becs	= »	7-98
1 Kor. Praga	= »	1-675
1 lira	= »	2-11

Zürichben 100 Din = 9.1425 sfrk.

1927. évre

magyar

naptárok

megérkeztek

I. HAHN könyvkereskedésébe

MURSKA SOBOTA.

Z-hája vszako nedelo Napreplacilo za fr-
tao leta v domovini: 15 Din. zvun SHS.,
18 Din. v Ameriko 20 Din. Cena anonc
za □ cm: med textom i izjave i poszlano
150 Din reklame 1— mali oglaszi 0-70 Din.
i davek. Pri vecskrat popuszt.

Rökopszi, ki sze ne szhranijo i ne vrnejo sze
posilajo:
Reditelsztvo i opravnistvo Morszka Krajina
M Á R K I S E V C. I br. 20.
—: Postni csekovni racsun broj 12980. —

Köziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide
küldendők:
M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal
post. MURSKA SOBOTA.
—: Postatakarék számla száma 12980. —

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára
negyedévre belföldön 10 Dinár, külföldre
18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm-
ként: szöveggel és nyílthár 1-50, rendes
1—, a prohodetés 0-70 Din és az illeték-
Többszörinél engedmény.

GAZDÁLKODÁS.

Dermedés, Szarvasbeteg- ség. Latinul: Tetanus.

Németül: Starrkrampf.

Irta: Nemes állatorvos M. Sobotán.

A dermedéshez sok betegség ha-
sonlít ilyen a strijchinu mérgezés, az
agy- és gerinecvelő burkainak gyuladá-
sa, a nyavala törés, az ceclampsia, a
vészetttség, a heneny izomcsúz (rheu-
ma), idegbajok: tetania, stb.

Az elhullás 90—100% még ak-
kor is, ha a legerősebb szérumokkal
kezeljük a beteget. Kivétel a betegség
legislegelején, a kezdetén lehet.

Ellenben az oltások elég bizto-
sok, ha a teljesen egészséges állatba
történnék olyankor, ha rövid idő mul-
va tetansos megbetegedéstől tartani
kell. Ilyenek: Minden a földön leverő
tüske, faszilánk, szeg szurt sebe; pat-
kóval történt sebzések, amelyek a mez-
telen testet érik: rugás, bokázás, be-
vágás. Herélés (szélben) köldögdérv
műtéte (az állat a sobre fekszik.) Fa-
rokcsontítás (a farokseb a trágyába, a
szennyes farokbajba fekszik). Ha ilyen
esetekben védőoltást alkalmazunk:
hasznosat cselekedtünk, bár az oltó-
anyag nem olcsó. Lónak legalább 5—8
naponként a gyógyulásig ismétlődő,
esetenként 10—20 km. legalább 20
antitoxin egységű, erősségű altóanyag-
ra van szükségünk, 20 kcm. 20 AE.
tetanusantitoxin 74 Dinárba kerül. A
100 AE. ára 252 Din, 200 AE. 504
Din.-ba kerül szállítási és csomagolási
költségek nélkül. Figyeljünk arra, hogy
minden sebet gyógytassunk és abba
lőtrágya, föld ne kerüljön!

Végül érdemes lesz megmagya-
rázni, hogyan van az, hogy az egész-
séges lába fecskendezett óvó-védő sze-
rum az állatot megóvja az egyébként
biztosan jelentkező betegségtől, de a
már beteg állatot nem tudja meggyó-
gyítani? A mérge, a toxin, amely több
mérgező vegyületből áll, eddigi ismer-
teink szerint rendkívül mohón és fel-
bonthatatlanul vegyül az idegsejtekkel.
Az idegsejt e vegyülés folytán rosszul
végzi működését, de gyakran teljesen
megszűnik a működése, sőt elhal. Az
antifoxinnak nevezett serum nem tudja
kioldani az idegsejtből ezen mérget,
ezen mérget, mert az erős vegyületet
alkotott, amelynek eddig nevet nem
adtak a tudósok, de, hogy ez már nem
mérgező hatása, az be van bizonyítva.
Ha ezek az idegsejtek olyan szerve-
ket működtettek, melyek szünetelése
az egész állatra halált hozó, akkor a
betegség igen gyorsan 1—2 nap alatt
megölheti az állatot, de ha inkább más
idegsejtekkel egyesült, akkor az élő
állatban csak a mérgezett sejtek hal-
nak el; felszivádnak és 1—2 hónap
alatt új idegsejtekkel pótoltnak. Az
állat lassan meggyógyul.

Ugyanilyen vegyi vonzalommal
vannak az idegsejtek a tetanus anti
(ellen), toxinja, ellenmérgeje iránt is,
ha azok a toxinnal (mérgeggel) mérgeze-
ve, vegyülve még nincsenek; tehát az
állat még egészséges; bár bizonyosra
vesszük, hogy a sebte tetanus bacillu-
sok kerültek és bizonyos, hogy azok
a sebből annyi toxini (mérgező bacillus
termék) menesztenek pár nap mulva
az állat sejtjeihez, hogy azok a sejt-
jeihez, hogy azok elhalnak.

Az antitoxin, ha mohón vegyül
is az idegsejttel, bár a sejtre nézve
nem lehet közömbös, mégis a sejt mű-
ködését normálisan tovább végzi és
már képtelen vegyülni a pár nap mul-
va oda érkező halált okozó mérgeggel:
a taxinnal. Ezért hasznosak az előze-
tes oltások, és kevés reménységet nyuj-
tanak a már betegállatok oltásai, bár-
milyen erős szérumot fecsenkendezünk
bele az állatba.

(Vége.)

SPORT HAZENA.

S. K. Mura zopet prvak mari-
borskega okrožja.

S. K. Mura: I. S. S. K. Maribor 6:0

Dne 10. t. m. bi se morala
vršiti prvenstvena hazena tekma
med obema rivaloma. Mariboro-
va družina ni nastopila vsled če-
sar izgubila tekmo v gornjem
razmerju.

S. K. Mura ismét a kerület baj-
nokcsapata.

S. K. Mura: I. S. S. K. Maribor
6:0 (par forfait)

A nehezen várt derby elma-
radt, mert a rivalis valószínűleg
a nagy goolarányu veszteség
miatt jobbnak találta a 6:0 ás
verességet.

Prvenstvena hazena tekma S. K.
Mura: S. K. Rapid

Dne 17. t. m. v nedeljo popoldne
ob pol 3 uri se vrši prvenstvena ha-
zena tekma med obema družinama na
igrišču S. K. Mure v M. Soboti.

Vasárnap e hó 17-én d. u. fél
3-kor játsza le Mura hazena csapata
bajnoki mérkőzését S. D. Rapiddal a
Mura pályáján.

AUTO-TAKSA ZUPANČIČ CIRIL

M. SOBOTA Aleksandrova c. 344.

Vozilna taksa znaša: do dve
osebi Din 6.- za km. na dve
osebi Din 7.- za km. — Vsaka
daljša vožnja po dogovoru.

Murska Sobota, sept. 1926.

Najtopleje se priporoča
Ciril Župančič.

Oddá sze hi'za

v M. Soboti posztávlena leta 1922.,
moderna, z vszemi za málo familijo
potřebnimi lokáli. Mesetarje sze hono-
rêrajo. Zvê sze: PREKMURSKA
TISKARNÁBAN megtudható feltételek
mellett M. Sobotában egy 1922-ben
épült csinos, kisebb család részére
minden mellékhelyiséggel berendezett
ház eladó. — Közvetítők díjaztatnak.

Vsáki práznik, nedelo, četvr-
tek in soboto koncert. Svira
ciganska godba BARANYA.

Minden ünnep- és vasárnap
ugyszintén szombaton és csütör-
tökön koncert. Játszik BARANYA.
VELIKA Meolic NAGY-
KAVARNA KÁVÉHÁZ

Ne sajnálja az időt

se a fáradtságot és győződjön meg sze-
mélyesen, hogy a legszebb Párisi és
Bécsi kalapmodelok és kalapudonsá-
gok legjutányosabb árban csak A. KI-
RÁLY dívatáru kereskedésébe kaphatók.
Szalma kalapok backfischok részére 50
120 Din.-ig, szalma kalapok hölgyek
részére 75—175 Din.-ig. Szalmakala-
pok gyermekek részére 40—65 Din.-ig.
Gyászkalapok rendelésre 24 óra alatt
elkészülnek. Mindennemű kalap alakítá-
sok úgy mint formáztatás, átvarás és
festés a legpontosabban és a legolcsóbb
árban készítették. Ugyan itt nagy vá-
laszték női és gyermek harisnyákban,
kötények, bluzok pipere cikkek min-
dennemű kötött áruban. Állandóan nagy
választék megtekinthető, minden vétel-
kényszer nélkül.

Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

A. KIRÁLY

trgovina s klobuki, perilom in kratkim blagom
MURSKA SOBOTA (fő tér Berger-féle ház.)

Kralevski notar KRIŽAN FERDO

v Murski Soboti daje
vljudno na znanje, da
s svojo notarsko kance-
larijo iz občinske hiše

preseli s 15 oktobrom t. l.

V novo hišo gosp. Peterka
poleg sodnije (železni dvor).

Hamburg-Amerikai vonal

Utások szállítása a legmodernebb
gőzhajókkal:

Hamburgból az Északamerikai
Egyesült államokba
Hamburgból - Kubába
Hamburgból - Mexicóba
Hamburgból - Argentiniába
Hamburgból - Braziliába
Hamburgból - Uruguayba.

Mindennemű utbaigazítást azonnal és díj-
talanul ad Vezérügynökség S. H. S. részére

J. G. Draskovič, Zagreb,

„B 2“ cesta br. 3., ugyszintén a fiokok:
Beograd, Balkanska u. 25, Ljubljana, Ko-
lovdorska u. 30., nemkülönben Sušak, Split,
Metkovič, Gruž, Makarska, Cetinje, Veliki
Bečkerek, Pančevo, Osijek, Sombor, Subo-
tica, Novi Sad, Bitolj és Dolnja Lendavan.

VETÖGÉP

POHL gyártmányu, 11 soros,
könnyű, teljesen jókarban mérsé-
kelt áron eladó Kühárnál, Mar-
kiševci.

Vljudno naznanjam vsem p. n. interesentom, da bom imel
že za prihodnjo šolsko leto v zalogi

šolske tiskovine in knjige

za gimnazijo in vse osnovne šole v Prekmurju. — Gg. profesorjem,
učiteljem in trgovcem s knjigami priznavam 10%-ni popust pri več-
jem naročilu.

Priporočam se

I. HAHN

trgovina s papirjem in knjigami
v MURSKI SOBOTI.

K odaji je

v Murski Soboti

lepa zidana hi'za, obsztojécsa
z 4 szobe, kühnya, spajz i
mala klet, velki ograd za
zelenjavo i szadovnim drev-
jom. — Pozvediti pri

trgovci **CZIPOTH VIKTOR** kereskedőnél
Murska Sobota.

Eladó

Murszka Sobotában

szép családi ház, mely áll 4
szoba, konyha, éléskamra és
kis pincéből. A házhoz szép
nagy veteményes kert sok
gyümölcsfával tartozik. —
Érdeklődni lehet